

Sotsiaalministeerium

Viide: Sotsiaalministeeriumi eelnõu väljatöötamiskavatsus 02.05.2025, nr 1.2-1/1208-1.
Tagasiside 29.05.2025

Eesti Õdede Liidu tagasiside tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse väljatöötamiskavatsus (raviarvete ja retseptide liitmine tervishoiuteenuste andmetega) väljatöötamiskavatsusele

Eesti Õdede Liit toetab terviseandmete kasutamise tõhustamist ning andmekogude ühendamist eesmärgiga parandada tervishoiusüsteemi kvaliteeti, tõhusust ja patsiendikesksust. Samal ajal peab muudatuste kavandamisel ja rakendamisel olema keskmes tervishoiutöötajate töökoormuse vähendamine ning patsientide õiguste kaitse.

1. Üldine toetus kavandatavale suunale

EÕL toetab andmekogude (TIS, KIRST, RETS) ühendamise eesmärki, mis loob eeldused:

- kvaliteetsemaks raviteenuste osutamiseks,
- paremini korraldatud terviseandmete kasutamiseks planeerimisel ja järelevalves,
- ja õdede kui tervishoiutöötajate töö tõhustamiseks tänu vähenevale dubleerimisele.

Erialaspetsialistide tööpäev ei tohiks kuluda korduvale sisestamisele erinevatesse süsteemidesse. Terviseandmete ühtne haldamine peab vähendama bürokraatiat, parandama andmekvaliteeti ja looma paremad võimalused otsustustugi-süsteemide rakendamiseks, et toetada tõenduspõhist praktikat.

2. Tähelepanekud ja soovitusel

2.1. Tervishoiutöötajate (sh õdede) töökoormus ja andmesisestus

EÕL rõhutab, et kavandatava muudatuse mõju tervishoiutöötajate igapäevasele tööle peab olema positiivne. Muudatus ei tohi tähendada täiendavaid sisestamis- või dokumenteerimiskohustusi. Vastupidi, EÕL ootab, et:

- arendatavad süsteemid võimaldavad dokumenteerimist ühes kohas;
- ravidokumentide pealt genereeritavad arved ei eelda täiendavat sisestust;
- dubleerimine eri süsteemides kaob realselt, mitte ainult õiguslikult.

Tervise infosüsteemi arendusprotsessides peab arvestama ka õdede vajaduste ja töö eripäradega.

2.2. Otsustustugi ja tagasiside töö kvaliteedi kohta

EÕL peab oluliseks, et koos andmete ühendamise ja luuakse kaasaegseid töövahendeid, nagu:

- kvaliteedinäitajate töölaud, mis on kättesaadavad ka õdedele,
- patsiendipõhised otsustustoed (nt krooniliste haiguste jälgimise tööriistad),
- reaalajas tagasiside osutatud teenuse kvaliteedi kohta.

Need vahendid aitavad toetada õendusabi kvaliteeti ja edendada professionaalset arengut.

2.3. Patsientide õiguste ja andmekaitse tagamine

EÕL nõustub, et praegune andmekogude näiline eraldatus võib olla eksitav ega taga läbipaistvust patsiendi jaoks. Samas peab kavandatav muudatus tagama:

- patsiendile selge arusaamise, kus tema andmeid hoitakse ja kes neile ligi pääseb;
- andmetöötluse läbipaistvuse ja sihipärasuse;
- turvalised juurdepääsumehhanismid ning logide regulaarse kontrolli;
- patsiendi õiguse teada ja vaidlustada andmete kasutust.

2.4. Kvaliteedi järelevalve ja järelevalvepõhimõtted

EÕL rõhutab, et kvaliteedinäitajate rakendamisel ja järelevalve meetodite kujundamisel tuleb:

- kaasata õendusvaldkonna esindajaid,
- tagada, et järelevalve ei põhine pelgalt kvantitatiivsel andmekontrollil, vaid võtab arvesse ka töö sisu ja patsiendikeskseid tulemusi,
- vältida olukorda, kus puudulik dokumentatsioon viib väärte järeldusteni töötaja töö kvaliteedi kohta.

2.5. Koolitused ja kasutajatugi muudatuste rakendamisel

EÕL juhib tähelepanu, et süsteemi muudatused peavad olema:

- hästi ettevalmistatud ja samm-sammult juurutatud,
- koos süsteemsete koolituste ja kasutajatoega,
- kaasates erinevaid tervishoiutöötajaid juba eelnõude ja põhimääruste koostamisse ning piloteerimisse.

EÕL ootab, et liitu kaasatakse õigusmuudatuste ja rakenduslahenduste väljatöötamisse süsteemselt ja sisuliselt. Õdede teadmised ja praktiline kogemus aitavad tagada, et muudatused on tõhusad ka tegelikus tööpraktikas.

3. Eelistatud lahendusvariant

EÕL toetab väljatöötamiskavatsuse eelistatud lahendusvarianti (**variant 4 – TIS, KIRST ja RETS liitmine üheks andmekoguks**), kuna:

- see loob parima aluse terviseandmete kvaliteetseks ja sihipäraseks kasutamiseks,
- võimaldab dubleerimist vähendada süsteemselt,
- toetab tulemuspõhist rahastust ja paremat tervishoiuteenuste planeerimist.

Samas rõhutame, et lahendus peab looma praktikas parema töökorralduse tervishoiutöötajatele, mitte ainult toetama süsteemisest järelevalvet või kuluefektiivsust.

Lugupidamisega

Laura Keidong

/allkirjastatud digitaalselt/

Eesti Õdede Liidu president